

בן-נפתלי אריה ז"ל

נולד ב-1.4.1922 בווינה אוסטריה

עלה ארצה במרץ 1939

התגייס למשמר החופים ב-1942

הצטרף לפלי"ם ב-1944

נפטר ב-16.12.00

ה ע ש נ ה ר י ש ז

הדרכון היה ב: סוריה, לבנון, מצריים, ירדן ותורכיה. אגן הים התיכון המזרחי. אכן, הנ"ל אפשר לי לעלות כמלח רגיל על "עמוס" ולהפליג בזמן מלחמת העולם השנייה לנמלים לאורך חופי הים התיכון המזרחי.

ב-13 בינואר 1945 הפלגנו להפלגת הבכורה של "עמוס" המשופצת מנמל חיפה לנמל מרסין בתורכיה. רב-החובל של "עמוס" היה מרסין הקדש יוצא גרמניה וימאי מנוסה וותיק. מטעם הפלי"ם צוות הסיפון הורכב: רב המלחים - ישראל חרקובסקי (חורב) אוסי (רבד) אריה באור (לייבל'ה) ועוד. אני מילאתי תפקיד של O.S. (מלח רגיל). הפלגנו לנמלים הנ"ל לאורך חופי הים התיכון המזרחי.

בהפלגתנו הראשונה מנמל חיפה לנמל מרסין בתורכיה בעוגנו בנמל הפתוח ללא שובר גלים, נקלענו לסערה פתאומית חזקה ונאלצנו להפליג מול הגלים הגבוהים על מנת להגיע למפרץ אלכסנדריה המוגן. רב החובל החליט על מנת לחסוך לחברה דמי עגינה - לשוט בשלושת ימי הסערה במפרץ אלכסנדריה הלך וחזור... על סיפון האניה נשארו מספר סבלים תורכיים וכורדים שפרקו וטענו סחורה. הם לא הספיקו לרדת בזמן לחוף ונאלצו להישאר אתנו. היה קר מאוד, הסבלים נכנסו לפאניקה ורעדו מקור ופחדו, שכבו על הדוד כדי להתחמם והתפללו לאללה.

מי-השתייה אולו וביום השלישי של הסערה התחלנו להשתמש במי-ים ליצירת הקיטור. גלים עצומים שטפו את הסיפון וקשה היה להגיע להחלפת המשמרות אל ההגה ואל הגשר לתצפית. נאחזנו בחבלים שנמתחו בזמן על הסיפון על מנת לעשות את הדרך מהחרטום (המגורים שלנו) לגשר הפיקוד. המטבח הוצף מי-ים, ניזונו מתפוחי העץ שהיו במטען מיועדים להגיע לאלכסנדריה.

בשך הסערה כשחזרנו לנמל מרסין, ראינו מספר ספינות שקועות שלא הספיקו לצאת מול הגלים לים הפתוח. ממרסין הפלגנו לאלכסנדריה במצרים. עגנו במשך ההפלגות בחלק המזרחי של הים התיכון ופקדנו את הנמלים:

מרסין, אלכסנדריה, פורט סעיד, סואץ, פאמאגוסטה, ביירות, טריפולי, ועוד...

אחרי מספר חודשים עם התרחבות הפלוגה הימית (פלוגה

אחי התאום ואני עזבנו את וינה (אוסטריה) אחרי השתלטות משטר האימים של הנאצים על אוסטריה וזמן קצר לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה. עלייתנו ארצה התאפשרה בעזרת סרטיפיקט (רשיון כניסה) שהושג ברגע האחרון בעזרת ארגון עליית הנוער מיסודה של הגברת הנריאטה סולר.

במרץ 1939 הגענו ישר לקיבוץ עין-החורש לחברת נוער א'. המקום הוגדר אז ישוב ספר בעמק חפר ע"י ה"משולש הקטן" מול טול-כרם וכפר פורעים-קקון. כעבור חצי שנה נכנסנו ל"הגנה" והתאמננו בנשק ו"א"ש" ו(אימוני שדה). בחולות זלפי ומנשיה - היום ישוב אליכין.

מדריכנו הדגול מטעם "ההגנה" היה מכבי מוצרי מני (ז"ל) שנפל בקרבות פריצת הדרך לירושלים העצורה בתש"ח. אחרי סיום הכשרתנו במסגרת עליית הנוער, אחי שלמה ז"ל התגייס ל"משטרת הישובים" והשתתף מטעם, "ההגנה" בקורס מ"כפים היוקרתי בג'זערה. שלמה נפל בקרב על קקון במלחמת העצמאות בכ"ט אייר תש"ח.

אני התנדבתי ל"משמר החופים" במכסת הגיוס של קיבוץ עין החורש. אחרי שרות של מספר חודשים בתחנה בוואדי פליק ואימוני חתירה בנחל אלכסנדר.

בהמלצתו של מכבי מוצרי הגעתי לקרוס הימי השלישי למפקדי סירות בקיסריה (שדות-ים) ב-1944. המפקד היה "ברצ'יק" דב מגן והמ"מ היה אברהם זכאי. גרנו שלושה באוהל. אתי היו: דוד באומגרטן (בוסתנאי) ויוס'לה הובר (דרור). אחרי סיומו של הקורס השלישי גרנו בקריות במחנה של קיבוץ שדות-ים ועברנו קשה לפרנסתנו בסבלות בנמל חיפה.

באותו זמן עגנה בנמל חיפה על יד שובר-הגלים - S.S. AMOS (כ-300 טון), אניית קיטור גרמנית ישנה שבזמנה הפליגה בים הצפוני והשתייכה לחברת "עתיד" - שופצה והפכה ל"אניית משא" בשרות ה-MERCHANT NAVY - הבריטי - ונמל הבית שלה חיפה. הכנו אותה בעבודה שיפוץ אינטנסיבי: גירוד והורדת החלודה צביעה וניקוי יסודי להפלגה עם צוות מהפלי"ם.

כזכות אזרחותי המנדטורית סודר לי פספורט בריטי, תוקף

ידענו שהספינה אמורה להגיע בערב לחולות אשדוד מאיטליה ועל סיפונה 848 מעפילים. תפקידי היה לדאוג לעזרה ראשונה ולטיפולים שונים במידת הצורך.

עם הציוד המצומצם שעמד לרשותי היה עלי לבוא בחשאי לקיבוץ ניצנים בחולות אשדוד יום לפני הגעת הספינה שבתאי לוזינסקי. האפשרות היחידה הייתה להכניס את חומרי החבישה וחומרי העזרה הראשונה וחכם עורקים וכו' לתרמילי עזרה ראשונה ולהביאם למקום המיועד.

בתקופת המנדט הבריטי התחכורה, הכבישים, קווי האוטובוסים היהודיים והערביים היו דלים ומשובשים מאוד. רק קווי אוטובוס ערבי הגיע לקרבת המקום המיועד. מנס-ציזנה ממרכז התחנה על יד המסגד יצא אוטובוס ערבי לאשדוד-ים (נמל דייגים ערבי שוקק). האוטובוס היה מלא וגדוש ואני היהודי היחיד בו. ירדתי במקום שהיום נקרא "חירבת אשדוד-ים" ואתי הציור. ובהליכה דרך החולות הגעתי לקיבוץ ניצנים. בערב שכבנו בדיונות ועינינו תרות את האופק בציפייה ובכיליון עיניים.

לקראת בוקר הופיעה הספינה שנסחפה עם הזרם. מטוס סיור בריטי גילה אותה. הוחלט להעלות אותה על שרטון, להוריד את המעפילים ולנוטשה.

המעפילים הורדו בלי אברות. למרבה הצער, בינתיים הצבא הבריטי הקיף אותנו. המעפילים בחלקם פוזרו והיתר, ימאים והעוזרים נעצרו והובלו אחרי מאבק לנמל חיפה ונשלחו לקפריסין.

הסיפור נודע ונרשם. פרטים ראה ב"ספר הפלמ"ח כרך א' עמ' 695.

ביולי 1947 סיימתי את שירותי בפל"ם. התחתנתי ב-20.8.1947 עם חברתי יפה. כהן ילידת ירושלים ומורה וחזרתי לעין החורש. אחי תאומי שלמה קיבל וקלט אותנו באהבה ובמסירות. הוא היה פעיל ב"הגנה" והוא פקד על הכיתה החבלנית בעמק חפר והשתתף בקרבות טירה ובכ"ט אייר תש"ח (לפני ההפוגה הראשונה) נפל בקרב על קקון והובא למנוחות בקבוץ עין החורש.

ב-7.6.1948 נולד בכורנו אחיהו שלמה. גידלנו ארבעה ילדים. שני בנים ושתי בנות. בכורנו אחיהו התגייס והשתתף בקורס טייס ונפל בתאונת אימונים, קיבל כנפי טייס והועלה לדרגת קצין.

היום אני בן 78 שנה אלמן וסב ל-16 נכדים. אריה ז"ל רשם זכרונותיו בתחילת ספטמבר 2000 - נפטר ב-16.12.00. (הערת המערכת).

"י" תפקידיה ופעולותיה - התעורר הצורך הרחוק להכשיר חובש פלוגתי קרבי לפל"ם.

מרים זלצמן (מימי) חברת קיבוץ עין-החורש הייתה החובשת, העובדת הסוציאלית וקצינת סעד של "הגדוד הרביעי" של הפלמ"ח. היא טיפלה במסירות בכל נושא הבריאות, הטיפול האישי בעצורים של הגדוד שנכלאו ע"י השלטונות הבריטים בתקופת המאבק.

מרים (מימי) הציעה לי להשתתף בקורס חובשים פלוגתיים קרבים ארצי שגערך בסביבות ירושלים בראשות ד"ר זיו ציון. (ראש השרות הרפואי ה"ש.ר של "ההגנה") שכלל התשלמות ב"הדסה" הר-הצופים בירושלים.

הנושא היה קרוב ללבי ונעניתי בחיוב. לאחר סיום קורס החובשים הקרביים פלוגתיים וההשתלמות מונית לחובש פלוגתי של הפל"ם. בתוקף תפקידי זה הייתי אחראי על ענייני בריאות בפלוגה. ליוויתי מסעות וטיולים (טיול לעין-גדי, למצדה ועוד), קבלת מעפילים והגשת עזרה ראשונה בהגיעם לחופי הארץ.

גרתי באוהל בשדות-ים ונעזרתי במרפאה המקומית ובשיתוף עם החובשת (לבנה) טיפלנו בחברי הפלוגה הימית. בקורס הרביעי בשדות-ים בו השתתפו יוחאי, שייקה אופיר ועוד. לימדתי עזרה ראשונה, טיפול בהכשרות המגויסות של פלוגה י' (בקיבוץ שפיים) והשתתפתי כחובש קרבי בפעולות השונות, בין היתר, ההתקפה על משטרת ה-P.M.F בכפר ויתקין, שבה לקחו חלק בני מרשק, מוריס, שאול ביבר ועוד. בפיצוץ משטרת גבעת אולגה שהכח המבצע יצא משדות ים. הורדת המעפילים שהגיעו בספינה "ברל כצנלסון" נובמבר 1945 לחוף שפיים מיוון עם 211 מעפילים שפוזרו במשקי הסביבה ואנו נסוגנו לקראת בוקר בהליכה מהירה עד סביבת רעננה.

חוויה מיוחדת הייתה הורדת המעפילים מהספינה "שבתאי לוזינסקי" במרץ 1947.

באימונים בקורס מפקדי סירות - הסירה "דב הז'